

Sognet — og det er et meget stort Sogn — maa disse Arbejdere, som bo nede ved Cementfabrikkerne, betale dette ved deres Husleje. Det er rigtignok blevet gjort gældende over for mig, at det maaske ikke absolut skulde være almindelige kommunale Skolebygninger, der skulde opføres for disse Penge, men kun Aften- eller Ført-sættelsesskoler. Men det er ikke blevet benægtet, at det var kommunale Skolebygninger, man agtede at opføre for Overskuddet af Arbejdernes Husleje. Jeg bestrider nu ikke, at Hensigten med at opføre disse Bygninger er særdeles god. Jeg tror, at de, der have taget Initiativet dertil, væsentligst have haft deres Opmærksomhed henvendt paa, at de Arbejdere, der arbejdede langt borte fra Byen, havde et meget langt Stykke Vej fra og til Arbejdet, og at de ogsaa gerne vilde bo hyggeligere, sundere og bedre borte fra Byen og nærmere Arbejdsstedet. Det tror jeg nok, der er taget Hensyn til. Jeg har ogsaa haft Lejlighed til at se Tegningerne til disse Bygninger. Man faar et særdeles godt Indtryk af dem. Og jeg tror, at man har tilsigtet noget godt dermed. Men det forandrer ikke min Opfattelse af, at naar det i Virkeligheden kun er store Fabrikker, der paa denne Maade faa Lejlighed til at opføre Arbejderboliger, hvor saa at sige ingen andre Arbejdere kunne komme til at bo end deres egne, bør der ikke ydes Statstilskud.

Det kan ogsaa være et Spørgsmaal, om ikke det, at disse Arbejderboliger staa i saa intim Forbindelse med de paagældende Fabrikker, vil have nogen Indflydelse paa Arbejdernes selvstændige Stilling. Den Fabrik, jeg her omtaler, gik i alt Fald i Sommer ind paa at afskedige alle sine Arbejdere paa Kommando fra Arbejdsgiverforeningen her fra Kjøbenhavn. Der var den Gang ingen Konflikt mellem de paagældende Arbejdere og Fabrikken, men ikke desto mindre bleve de 400—500 Arbejdere afskedigede. Naar Fabrikkerne eller Arbejdskøberne overhovedet have en saadan Indflydelse paa Arbejdernes Boliger, kan man ikke vide, om disse ikke i endnu mere tilspidsede Kamptilfælde, foruden at afskedige Arbejderne, ogsaa vilde kaste dem ud af deres Boliger. Man har i alt Fald set saa galt før. Det er ganske vist sagt mig, at Forholdene ikke ville blive saaledes derude, man vil kun opretholde de almindelige Huslejekontrakter mellem Ejerne og de paagældende Arbejdere, og det er vistnok ogsaa Meningen. Derpaa tør jeg nok stole, saa længe de nuværende

Ledere af Fabrikken og Aktieselskabet sidde til Rors. Men man kan ikke vide, hvordan Forholdene ville blive, naar der kommer andre Mennesker til. De kunne tage andre Bestemmelser og indføre andre Kontrakter. Naar jeg fremhæver dette, er det navnlig for at henlede det ærede Finansudvalgs Opmærksomhed paa dette Forhold, for at det muligvis kan faa fastsat Bestemmelser i den Retning, jeg her har nævnt. Det vil jeg i alt Fald anmode det ærede Finansudvalg om.

Piper: Idet jeg tager Ordet, maa jeg først tillade mig at fremkomme med en lille Berigtigelse til nogle af de Ytringer, der fremkom fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) angaaende den Byggeforening, der har opført en Række Boliger i Lyngby. Det ærede Medlem udtalte, at Lyngbys Sogneraad, hvis Formand jeg er, havde stillet forskellige Krav til denne Byggeforening om, at den skulde bygge sine Boliger paa anden Maade, end Planen var. Det er ganske rigtigt, men det var kun, fordi det var aldeles nødvendigt. Tegningerne vare nemlig i Uoverensstemmelse med det Byggereglement, der kort i Forvejen var blevet stadfæstet, og som de Herrer, der stode i Spidsen for Foretagendet, ikke kendte. Dette Reglement foreskriver en Højde af 4 Alen i Værelserne, da man mente, at den ikke godt kunde være mindre. Og da de projekterede Værelser kun paa 1 Alens Grundbredde holdt denne Højde, var Sogneraadet nødt til at gøre de Herrer opmærksom derpaa. Naar jeg har taget Ordet, er det imidlertid ikke for at udtale mig imod den Foranstaltning, som det ærede Medlem tog Ordet for. Jeg vil tværtimod støtte ham og anbefale Fler-tallets Ændringsforslag under Nr. 3. Thi Byggeforetagendet derude vilde jeg gerne være med til at faa fremmet saa hurtigt som muligt. Efter de Oplysninger, jeg har faaet, ville de Folk allerede nu komme til at sidde ikke saa ganske billigt i det, hvis de faa Statslaan, idet de de første 20 Aar maa yde 224 Kr. aarlig. Men hvis det ikke lykkes dem at faa Statslaan — og de have netop bygget i Tillid til, at de fik det — vilde det blive dem ca. 35 Kr. dyrere aarlig. Jeg kan ikke slutte mig til Ønsket om at begrænse Loven i Fremtiden paa samme Maade, som den hidtil har været begrænset, nemlig til kun at gælde i Kjøbenhavn, Købstæderne og deres Nærhed, navnlig ogsaa af Hensyn til, at man der- ved bidrager til yderligere at drage Befolk-